

Beskaffningen af Kjøbstads- og Landbrænderierne opnaaedes dog først ved Formalingss afgiftens Ophævelse udenfor Kjøbenhavn ved den foreløbige Lov af 15de September 1850, og det fornævnte Tidsbeskaffningsprincips Overførelse ogsaa paa Kjøbstadsbrænderierne med en Afgift af 64 $\frac{1}{2}$ pr. Td. Rarrum for hver 3 Døgn, naar Hjelperedskaber benyttedes, ellers for hver 4 Døgn. Ved denne Afgiftsforørelse pr. Td. Rarrum tilsigtedes fastsat en Afgift paa Brændevinstilvirkningen af 4 $\frac{1}{2}$ pr. Pot Brændevin à 8 Grader efter Spendrupps Alkoholometer, idet der efter Brænderidriftens Beskaffenhed dengang regnedes et Gjennemsnitsudbytte af 16 Potter 8 Graders Brændevin pr. Td. af Gjæringskarrets Rumindhold.

Uagtet Regjeringen allerede dengang gav det saakaldte Driftsplanssystem — o: Afgiftsberigtigelse for en kortere eller længere Række Brændinger fra de samme Kar efter en forud lagt Driftsplan, — Fortrinnet for Tidsbeskaffningen, fordi denne ved at friste til en Afgiftsbesparelse gennem en forceret Drift let kunde blive til Skade for Brænderidriftens bedst mulige Udvikling, blev Tidsbeskaffningen dog foretrukket af særligt Hensyn til den sanitidigt nyindførte Brænderibeskatning i Slesvig — hvor den fra gammel Tid afgiftsfrie Brændevinsbrænding var meget udbredt som Landboindustri —, idet Tidsbeskaffningen blev anset for at kunne afgive en heldig Overgang til den for Brændevinsbrænderen mere tvungne Brænding efter Driftsplan. Den endelige Lov af 7de Febr. 1851, hvorved Formalingssafgiften ogsaa hævedes for Kjøbenhavn og Brænderiafgiften blev sat lige for alle Brænderier i Landet, bibeholdt vel Tidsbeskaffningen ganske i Overensstemmelse med den ved den foreløbige Lov trufne Ordning, men indførte sanitidigt dermed Driftsplanssystemet, saaledes at det overlodes til Brændevinsbrænderens frie Valg, om han vilde med samme Afgift pr. Td. Rarrum have Bærket en given Tid til fri Raadighed, saa at han i denne kunde gøre sig det saa nyttigt som muligt, eller om han vilde binde sig ved en forud tydeligt angiven Driftsplan til at svare Afgiften for hver Brænding.

Tidsbeskaffningen havde vel det Fortrin for

Brændevinsbrænderen, at der indrømmedes ham en høj Grad af Frihed i Driften, og for Lovvæsenet, at lette Kontrolten betydeligt, men den havde ogsaa meget væsentlige Mangler, og saaledes den, at virke hindrende med Hensyn til Anvendelsen af hensigtsmæssige Redskaber, ved at betinge Raadighedstiden (3 eller 4 Døgn) af, hvorvidt der i Brænderiet benyttedes Hjelperedskaber (Formæstelar, Svalebakke, Mæssebeholder, Forvarmer o. desl.) eller ikke; men dernæst havde dette Princip, saaledes som det fra Først af var gennemført, den foran berørte høist uheldige Egenkab at friste, navnlig Dampbrænderierne, til en forceret Drift, som navnlig blev mulig derved, at Afbrændingen var medtaget i den Tid, hvori Bærket stod til fri Raadighed, uden at der var sat noget bestemt Forhold mellem Mæstekarrets og Kjedlens Størrelse, — en Drift, hvorved der opnaaedes en Afgiftsfordel dels ved i Kjedlen at optage et Mæstekar's hele Indhold, dels ved selv med Opoffrelse af Udbytte, at afbrænde Mæsten tidligere end sædvanligt. Resultatet blev, at ingen Brændevinsbrænder brændte efter Driftsplan, selv ikke de, der dreve deres Brænderier uden Forceren, idet de foretrak den indrømmede større Frihed i Driften. En saadan forceret Drift var imidlertid Intet mindre end skiftet til at forberede Driftsplansbrænding, og saavel Statskassens betydelige Tab af Afgift som det nationalekonomiske Tab ved hin Driftsmaade bestemte Lovgivningsmagten til ved Lov af 28de Mai 1853 at ophæve Tidsbeskaffningen og at bibeholde Driftsplanssystemet som eneste Regel for Brænderibeskatningen.

Driftsplanssystemet paalægger vel Brændevinsbrænderen en Tvang, men dog kun med Hensyn til at overholde den af ham selv for et vist Tidsrum lagte og ved Afgiftens Betaling angivne Plan for Driften, medens dennes Indretning derimod aldeles er overladt til hans egen frie Bestemmelse, og dette Afgiftssystem var et Skridt fremad med Hensyn til den efterstræbte Lighed i Beskaffningen, saavel mellem Kjøbstads- og Landbrænderier som imellem Dampbrænderierne og Brænderier, der ikke afbrænde Mæsten ved Hjælp af Damp. Dette System har ogsaa det Fortrin for